

Nr 68

Utlåtande i anledning av motion om harmonisering av den ekonomiska och socialrättsliga lagstiftningen i enlighet med EEC-fördraget.

Andra lagutskottet har behandlat en till lagutskott hänvisad motion II: 874 av fru *Kristensson* i vilken yrkats, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att en utredning tillsattes med syfte att harmonisera lagstiftningen på det ekonomiska och socialrättsliga området i enlighet med EEC-fördragets innehåll».

Motionen

I motionen anföres följande:

Genom Sveriges ansökan om att bli upptagen i EEC önskar vi hindra, att vårt land ställes utanför den europeiska stormarknaden. Det måste därför vara en angelägenhet av största vikt och betydelse för hela vårt näringsliv, att vårt inlemmande i EEC ej onödigtvis uppehålls.

I detta hänseende är det emellertid att märka, att vårt inhemska lagsystem innehåller en rad bestämmelser, vilka rent faktiskt kan utgöra hinder där emot. För att syftet med vår ansökan skall kunna förverkligas måste vi alltså oavvisligen undanröja föreliggande hinder. Regeringen har också varit medveten härom. Den tillsatte sålunda år 1962 den s. k. etableringsutredningen, i vars direktiv en hel rad av de bestämmelser uppräknades vilkas förhandenvaro kunde omöjliggöra en anslutning från Sveriges sida till EEC. Sålunda får enligt gällande lagstiftning utlänning icke förvärva fast egendom och ej heller aktier i svenskt aktiebolag annat än i begränsad omfattning. Utlänning är även hindrad från att utan Kungl. Maj:ts tillstånd driva handels- eller fabriksrörelse, hantverk eller annan hantering. Slutligen är kapitaltransaktioner mellan Sverige och utlandet underkastade reglering. I direktiven lämnas ytterligare ett antal exempel på bestämmelser, som i dag hindrar utlänning från att kunna fritt etablera sig i riket.

Den sålunda tillsatta etableringsutredningen upplöstes emellertid den 10 december 1965 på egen begäran med hänvisning till att utredningen »i det rådande handelspolitiska läget inte funnit det möjligt att framlägga konkreta förslag till lösningen av de etableringsrättsliga problem, som kan uppkomma vid en vidgad europeisk ekonomisk integration».

I detta sammanhang må framhållas att arbetet på att åstadkomma en för hela Europa gemensam köplag (Uniform law on the international sale of goods) nått så långt att den till grund härför liggande konventionen (Haag 1964) ratificerats av England och förmodligen under detta år bli ratificerad av samtliga EEC-länder. Ett sådant förenhetligande av köprätten måste uppfattas som en milstolpe i strävandena att till gagn för den europeiska handeln uppnå rättslikhet inom särskilt viktiga områden. För Sveriges del bevakas

frågan om den internationella köplagen av särskilt utsedda sakkunniga, vilka har till huvuduppgift att överse den svenska köplagen i nordiskt samarbete.

Även andra rättsområden än de näringsrättsliga måste beaktas. Enligt EEC-fördraget skall en harmonisering av lagstiftningen eftersträvas ej endast på det ekonomiska området utan även på det socialrättsliga.

Enligt en inom socialdepartementet uppgjord promemoria finns inom detta område åtskilliga problem att lösa främst i fråga om lagen om allmän försäkring, där bl. a. reglerna för folkpension intar en central plats, men även beträffande övrig sociallagstiftning.

Som framgått är uppgiften att anpassa vårt lagsystem till de regler som antagits inom EEC tidskrävande och invecklad. Det är därför angeläget att det av etableringsutredningen inledda arbetet skyndsamt återupptages, varvid även en anpassning av sociallagstiftningen bör åstadkommas.

Utskottet

En svensk anslutning till EEC kommer att få betydande konsekvenser för den svenska lagstiftningen på olika områden. I sammanhanget må nämnas lagregler rörande valutapolitiken, arbetsmarknadspolitiken, den sociala tryggheten, beskattningen och näringspolitiken.

I förevarande motion yrkas att riksdagen skall begära att en utredning tillsättes med syfte att harmonisera lagstiftningen på det ekonomiska och socialrättsliga området i enlighet med EEC-fördragets innehåll.

Alltsedan EEC:s tillkomst har Sveriges ställning i förhållande till den ekonomiska gemenskapen ägnats stort intresse. Handelsdepartementet har publicerat ett stort antal skrifter som belyser olika problem i sammanhanget. I en i januari i år av handelsdepartementet utgiven skrift, Sverige och EEC, har givits en översikt över de olika frågeställningar som kan aktualiseras vid en förhandling om en svensk anslutning i någon form till den gemensamma marknaden. Skriften bygger på utredningar utförda av tjänstemän från berörda departement och myndigheter inom ramen för en interdepartemental arbetsgrupp som tillsatts för integrationsfrågan.

Det har alltså utförts ett omfattande arbete för att kartlägga de problem bland annat inom lagstiftningen som är förknippade med en eventuell svensk anslutning till EEC. Åtskilliga nu arbetande utredningar skall vidare enligt sina direktiv beakta de internationella problemen, däribland EEC-frågan. Som exempel på kommittéer med sådana uppdrag må nämnas aktiebolagsutredningen och pensionsförsäkringskommittén. Det bör vidare noteras att vissa lagändringar redan vidtagits som beredskapsåtgärd för en eventuell svensk anslutning till marknaden. I det sammanhanget må pekas på ändringen år 1965 i 81 § regeringsformen, som möjliggör för Kungl. Maj:t och riksdagen att i vissa fall överflytta sin beslutanderätt på internationell organisation. Det kan också nämnas att i den nyligen antagna lagen om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring i riket intagits en dispensregel vars syfte bl. a. är att underlätta en eventuell svensk anslutning till EEC.

Utskottet vill instämma i den uppfattning som ligger till grund för förevarande motion, nämligen att det är av vikt att inom lagstiftningsarbetet hålles en hög beredskap så att en eventuell svensk anslutning till EEC inte uppehålls av hinder av lagteknisk natur. Utskottet anser det emellertid inte ändamålsenligt, bland annat med hänsyn till de skilda rättsområden som är berörda, att det tillsätts en utredning av det slag som förordas i motionen. För närvarande torde det vara lämpligast att frågorna liksom hittills fortlöpande följs och bearbetas inom Kungl. Maj:ts kansli.

Med hänvisning till det anförda får utskottet hemställa
att förevarande motion, II: 874,
icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 26 november 1968

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herr Strand (s), fru Carlqvist (s), herrar Hübinette (h), Dahlberg (s), Edström (fp), Wanhainen (s)*, Erik Filip Petersson (fp) och fru Nilsson (cp);

från a n d r a kammaren: herrar Rimmerfors (fp), Gustavsson i Alvesta (cp), fröken Wetterström (h), herr Bengtsson i Varberg (s), fröken Sandell (s), herrar Johansson i Södertälje (s), Fredriksson (s) och Jönsson i Inge-
marsgården (fp).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.